

UNIVERSITI
TEKNOLOGI
MARA

Cawangan Terengganu

20
EDISI

No issn:1823-6421

info

USAHAAN

Kewajipan Usahawan Menjamin Keselamatan dan Kesihatan Pekerja di Tempat Kerja

Zuraini Jusoh¹, Siti Rapidah Omar Ali²

^{1,2}Fakulti Pengurusan dan Perniagaan, UNIVERSITI TEKNOLOGI MARA, Terengganu,

*Email Penulis: zuraini338@uitm.edu.my

Perundangan Keselamatan dan Kesihatan Pekerja

Akta Keselamatan dan Kesihatan Pekerja (Akta 514) diperkenalkan adalah untuk memastikan setiap pekerja dilindungi daripada risiko aktiviti kerja yang dijalankan berlandaskan prinsip peraturan sendiri. Ini juga termasuk individu lain selain daripada pekerja yang bekerja seperti orang awam. Akta ini menggalakkan persekitaran kerja yang kondusif dari segi keperluan fisiologi dan psikologi pekerja berdasarkan standard keselamatan dan kesihatan. Sejak digazetkan pada 25 Februari 1994, lebih kurang 28 tahun yang lalu pelbagai kesan positif didapati seperti penurunan kadar kemalangan tempat kerja dan kes keracunan pekerja serta penurunan jumlah kematian pekerjaan. Jadual 1 menunjukkan kadar kemalangan dan kematian pekerjaan dari tahun 2014 – 2021. Didapati kadar kemalangan dan kematian menunjukkan trend menurun bermula dari tahun 2018 sehingga 2021.

Jadual 1 Kadar Kemalangan dan Kematian Pekerjaan

Tahun	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kadar Kemalangan	3.10	2.81	2.88	2.93	2.40	2.71	2.18	1.43
Kadar Kematian	4.21	4.84	4.84	4.90	4.14	3.83	2.09	2.00

Nota:

1. Kadar kemalangan pekerjaan merujuk kepada per 1,000 pekerja
2. Kadar kematian pekerjaan merujuk kepada per 1,000 pekerja

Sumber : <https://www.dosh.gov.my/index.php/ms/statistic-v/national-occupational-accident-fatality-rate-v>

Peruntukan Akta 514 ini boleh dikatakan terpakai di seluruh Malaysia, tidak kira organisasi berasaskan keuntungan mahupun organisasi tidak berasaskan keuntungan. Peruntukan akta ini menjadi tambahan kepada peruntukan akta yang lain jika terdapat mana-mana percanggahan atau pertindihan.

Soalan : Adakah usahawan mempunyai kaitan dengan perundangan keselamatan dan kesihatan pekerjaan?

Jawapan : Ada, jika bidang usahawan tersebut adalah di dalam senarai sepuluh industri seperti di bawah:

1. Pengilangan
2. Pelombongan dan penguarian
3. Pembinaan
4. Pertanian, perhutanan dan perikanan
5. Kemudahan elektrik, gas, air dan perkhidmatan kebersihan

6. Pengangkutan, penyimpanan dan komunikasi
7. Perdagangan boring dan runcit
8. Hotel dan restoren
9. Kewangan, insurans, harta tanah dan perkhidmatan perniagaan
10. Perkhidmatan awam dan pihak berkuasa berkanun

Tanggungjawab Usahawan sebagai Majikan

Berdasarkan Seksyen 15, Akta 514 memperuntukkan tanggungjawab majikan kepada pekerja mereka setakat yang praktikal. Antaranya, majikan perlu memastikan tempat kerja, sistem kerja dan proses kerja adalah selamat dan tanpa mengundang risiko kesihatan kepada semua pekerja. Di samping itu, majikan juga perlu menyediakan latihan, maklumat, arahan dan membuat penyeliaan ke atas pekerja bagi memastikan pekerja menjalankan kerja dalam keadaan yang selamat. Tidak dilupakan menyediakan kemudahan di persekitaran tempat kerja dan menjaga kebajikan pekerja.

Selain daripada tanggungjawab kepada pekerja sendiri, usahawan sebagai majikan juga bertanggungjawab memastikan keselamatan dan kesihatan orang awam yang boleh terjejas disebabkan oleh pengusahaan mereka. Menjadi kewajipan usahawan menyediakan atau menyalurkan apa-apa maklumat jika terdapat perusahaan mereka menjejaskan keselamatan dan kesihatan orang awam.

Sebagai majikan, usahawan perlu menyediakan dan mengkaji seberapa kerap yang mungkin dasar keselamatan dan kesihatan di tempat kerja. Dasar keselamatan dan kesihatan merupakan pernyataan bertulis komitmen organisasi untuk mewujudkan persekitaran yang selamat. Contoh dasar keselamatan dan kesihatan seperti di Rajah 1. Dasar

keselamatan dan kesihatan mempunyai tiga bahagian penting iaitu:

1. Kenyataan am dasar menjelaskan tanggungjawab majikan dalam memastikan keselamatan dan kesihatan semua pekerja.
2. Tanggungjawab organisasi kepada keselamatan dan kesihatan
3. Susunan menjelaskan prosidur sistem kerja menangani bahaya.

Walau bagaimanapun, terdapat pengecualian kepada majikan untuk membentuk dasar keselamatan dan kesihatan. Bagi majikan yang mempunyai pekerja tidak lebih daripada lima orang, dikecualikan untuk membentuk dasar keselamatan dan kesihatan di tempat kerja.

Rajah 1 Contoh Dasar Keselamatan dan Kesihatan
Sumber : <https://terengganu.uitm.edu.my/index.php/en/e-services/downloads>

Kesan Kegagalan Menjalankan Kewajipan

Kegagalan majikan menjalankan kewajipan bagi memastikan keselamatan dan kesihatan di tempat kerja, mereka boleh dikenakan penalti untuk suatu kesalahan. Jika disabitkan kesalahan, majikan boleh didenda tidak melebihi RM50,000 atau dipenjarakan selama tempoh tidak melebihi dua tahun atau kedua-duanya. Peruntukan akta ini dibuat untuk memastikan tiada kemalangan berlaku di tempat kerja. Kemalangan yang berlaku di tempat kerja melibatkan kos yang tinggi seperti kos perubatan, kos pampasan, kos pembaikan dan termasuk kesan tidak langsung kepada organisasi seperti merosakkan imej dan mengugat minat pelabur. Oleh yang demikian, amalan “Budaya Kerja Sihat dan Selamat” perlu diterapkan di dalam organisasi sebagai salah satu usaha menjadikan tempat kerja selamat, sihat dan bebas dari kemalangan dan penyakit.

Rujukan

- [1] Akta Keselamatan dan Kesihatan Pekerja (Akta 514) (1995). Malaysia.
- [2] Akta Keselamatan dan Kesihatan Pekerja (Akta 514). Peraturan-Peraturan Keselamatan dan Kesihatan Pekerja (Pernyataan Dasar Am Keselamatan dan Kesihatan Majikan) (Pengecualian) 1995. Malaysia.